

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 448/2020-30

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Danicou Holováčovou, Čajakova 5, Košice, postupom Okresného súdu Košice-okolie v konaní sp. zn. 13C/31/2004 takto

rozhodol:

1. Postupom Okresného súdu Košice-okolie v konaní sp. zn. 13C/31/2004 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Košice-okolie **p r i k a z u j e**, aby v konaní sp. zn. 13C/31/2004 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie **4 000 eur**, ktoré **j e** Okresný súd Košice-okolie **p o v i n n ý** zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Košice-okolie **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **680,74 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Ústavnej sťažnosti vo zvyšnej časti **n e v y h o v u j e**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. októbra 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice-okolie. Okrem toho sťažovateľ žiada, aby

bolo súdu prikázané konať bez zbytočných prietáhov, finančné zadostučinenie 30 000 eur a náhradu trov konania.

II.

2. Proti sťažovateľovi bola 3. augusta 2004 podaná žaloba o zaplatenie 99 958 eur z dôvodu zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Vo veci bolo nariadené pojednávanie na 3. február 2005, ktoré bolo odročené na 7. apríl 2005, a okresný súd vo veci vydal rozsudok, proti ktorému podal žalobca odvolanie. Spis bol Krajskému súdu v Košiciach predložený 8. júla 2005, ktorý 25. januára 2006 rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Následne bol spis zapožičaný Okresnému súdu Rimavská Sobota, ktorý ho vrátil 20. septembra 2006 späť. Pojednávanie nariadené na 21. september 2006 bolo odročené na neurčito z dôvodu neprítomnosti vedľajšieho účastníka. Okresný súd od roku 2007 do roku 2011 nariaďoval pojednávania, ktoré boli vo väčšine prípadov odročované z dôvodu neprítomnosti niektorej zo strán konania alebo svedkov. Okresný súd 17. júna 2011 nariadil znalecké dokazovanie znalcom. Znalec vrátil spis okresnému súdu 8. októbra 2013 z dôvodu nepredloženia zdravotnej dokumentácie žalobcom. Okresný súd uznesením z 10. októbra 2013 uložil žalobcovi povinnosť na predloženie príslušných dokladov súdu a opätovne zapožičal spis znalcom 23. januára 2014. Znalec vrátil okresnému súdu spis 12. februára 2015 spolu s vypracovaným znaleckým posudkom.

3. Okresný súd v priebehu rokov 2015 a 2016 vykonával procesné úkony súvisiace s doručovaním znaleckého posudku, vyjadrení strán konania ku znaleckému posudku a následných replík. Pojednávanie nariadené na 25. október 2016 bolo odročené na 31. január 2017 a toto bolo odročené na neurčito. V priebehu ďalších rokov okresný súd vykonával procesné úkony, ktoré súviseli s tým, že vo veci bol vypracovaný dodatok k znaleckému posudku a súkromný znalecký posudok. Okresný súd nariadil termíny pojednávania na 7. apríl 2020, 22. jún 2020, 19. október 2020 a 1. december 2020, ktoré boli zrušené na základe ospravedlnenia neúčasti na pojednávaní žalobcu, resp. žalovaného.

III.

4. Sťažovateľ je toho názoru, že okresný súd počas celej doby konania viac ako 16 rokov konal neefektívne. Vo veci sa vykonalo rozsiahle dokazovanie a súd napriek tomu nerozhodol. Sťažovateľ zdôrazňuje, že žiadna zložitosť veci nemôže ospravedlniť viac ako 16-ročnú dĺžku konania. Dodáva, že svojím správaním neprispel žiadnym spôsobom k predĺženiu celkovej doby doterajšieho konania.

5. Okresný súd sa po uvedení chronologického prehľadu procesných úkonov v napadnutom konaní k ústavnej sťažnosti vyjadril tak, že po začatí konania konal priebežne, nebolo zistené dlhšie časové obdobie, počas ktorého by vo veci nevykonal žiaden úkon. Dĺžka konania je podľa neho spôsobená aj tým, že vo veci bolo vypracovaných viacero znaleckých posudkov, ďalej to, že strany sporu a svedkovia sa nezúčastňovali pojednávani, ktoré boli vo veci nariaďované, a taktiež to, že žalobca musel byť okresným súdom viackrát urgovaný na spoluprácu.

6. Sťažovateľ k tomu uviedol, že okresný súd má dostatok právnych nástrojov na to, aby prinútil žalobcu zúčastňovať sa pojednávani, plniť súdom uložené úlohy a konať bez prietáhov. Je toho názoru, že okresný súd nevykonal žiadne nápravy a ponechal bez povšimnutia konanie žalobcu, ktoré bolo a je zamerané na prietahy v konaní.

IV.

7. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Okrem toho sa prihliada aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

8. Vec je po skutkovej stránke zložitá. Okresný súd musel skúmať zdravotný stav žalobcu, príčinnú súvislosť medzi dopravnou nehodou a jeho zdravotnými následkami. Vo veci bolo vykonané rozsiahle dokazovanie vrátane viacerých znaleckých posudkov, ktoré je potrebné vyhodnotiť. V správaní sťažovateľa okrem žiadostí o odročenie pojednávania z objektívnych dôvodov neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by vplývali na dĺžku konania.

9. Celé namietané konanie je poznačené neefektívnymi úkonmi okresného súdu a okresným súdom neefektívne vynucovanou súčinnosťou žalobcu. Z chronologického prehľadu možno identifikovať viaceré obdobia, ktorými okresný súd zaťažil napadnuté konanie, keď vykonával neefektívne procesné úkony a nepostupoval tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Okresný súd po vrátení spisu krajským súdom v roku 2006 nariadil niekoľko rokov pojednávania a vo väčšine prípadov ich následne odročoval na základe žiadosti žalobcu, resp. jeho právneho zástupcu, bez využitia právnych nástrojov na to, aby zabezpečil prítomnosť žalobcu na pojednávaní. K prieťahom v konaní prispelo aj to, že okresný súd až roku 2011, teda po siedmich rokoch od podania žaloby, nariadil znalecké dokazovanie.

10. Po nariadení znaleckého dokazovania v roku 2011 žalobca dlhodobo nespolupracoval so znalcom a nepredložil mu zdravotnú dokumentáciu potrebnú na vypracovanie znaleckého posudku. Okresný súd však až po vyše dvoch rokoch od nariadenia znaleckého dokazovania uložil žalobcovi povinnosť predložiť požadované dokumenty znalcovi. Okresný súd odoslal zdravotnú dokumentáciu znalcovi v januári 2014. Okresný súd však znalca neurogoval na predloženie znaleckého posudku a ten ho predložil až vo februári 2015. Po doručení znaleckého posudku okresný súd v prevažnej miere obmedzil svoje procesné úkony na neproduktívne preposielanie vyjadrení na vyjadrenia a ďalšie úkony súvisiace s doplnením znaleckého posudku a súkromného znaleckého posudku. Napriek tomu, že vo veci bolo vykonané rozsiahle znalecké dokazovanie, okresný súd predložené dôkazy nevyhodnotil a nerozhodol. Už samotná dĺžka konania 16 rokov na okresnom súde však vedie k záveru, že procesný postup okresného súdu v napadnutom konaní nesmeroval efektívne k rýchlemu odstráneniu stavu právnej neistoty sťažovateľa. Preto ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ústavnej sťažnosti vyhovel a vyslovil, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

11. Vzhľadom na to, že v čase rozhodovania o ústavnej sťažnosti nebolo vo veci právoplatne rozhodnuté, ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov.

12. Sťažovateľ žiadal o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 30 000 eur. Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade priznanie primeraného finančného zadosťučinenia prichádza

do úvahy. Pri určení finančného zadost'učinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na okolnosti prípadu. S prihliadnutím na charakter veci, dĺžku obdobia nečinnosti okresného súdu, celkovú dĺžku napadnutého konania a tiež s poukazom na judikatúru ústavného súdu (III. ÚS 119/2019, III. ÚS 36/2020) priznal ústavný súd sťažovateľovi finančné zadost'učinenie 4 000 eur a vo zvyšnej časti návrhu sťažovateľa nevyhovel.

V.

6. Zistené porušenie základných práv sťažovateľa odôvodňuje to, aby mu okresný súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nahradil trovy konania, ktoré mu vznikli právnym zastúpením. Výška náhrady 680,74 eur bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon v roku 2020 je 177 eur a v roku 2021 je 181,17 eur. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu za dva úkony právnej služby v roku 2020 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti 2 x 177 eur) a za jeden úkon v roku 2021 (vyjadrenie na základe výzvy súdu 1 x 181,17 eur), čo spolu s režijným paušálom (2 x 10,62 eur a 1 x 10,87 eur) predstavuje sumu 568,28 eur, k čomu treba podľa § 18 ods. 3 vyhlášky pripočítať daň z pridanej hodnoty 113,46 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. júna 2021

Robert Šorl
predseda senátu